

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІМІДЖЕЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

К.В.Воробйова

(аспірант, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)

В статтє обосновываються организационно-педагогические условия, обеспечивающие формирование профессионального имиджа будущих переводчиков в процессе их образования в вузе. Особое внимание уделяется раскрытию путей и средств реализации данных условий в высшей школе.

The organized-pedagogical conditions are got together in the article, that produce the formation of professional translators in the process of their professional education in the HEE. Special attention is given to opening the essence and the ways of its realization in different situations, that characterize the ground of national high school.

Проблема підготовки конкурентоспроможного перекладача перебуває сьогодні в ряді найважливіших педагогічних проблем, які вимагають всебічного вивчення й розв'язання в умовах диверсифікації вітчизняної вищої професійної освіти і її подальшої модернізації. Актуальність обумовлена потребою суспільства в ринку перекладацьких послуг, що формується; у творчій особистості фахівця з високим рівнем професіоналізму в сфері перекладу й міжкультурної комунікації, лінгвокомунікативної і соціокультурної компетентності, творчої ініціативи; що має фундаментальну грамотність, а також постійно розвиває власні світоглядні й професійно важливі якості; недостатньою теоретичною й практичною розробленістю системи формування конкурентоспроможності студента в процесі професійної підготовки у ВНЗ. У сучасних умовах кризи розвитку європейського й національного ринків інтелектуальних послуг учені виділяють як найбільш актуальну проблему підвищення якості підготовки майбутніх фахівців, що, насамперед, пов'язується із формуванням їхнього професійного іміджу. Нині значно активізувалися дослідження, що стосуються пошуку необхідних, достатніх і більш ефективних педагогічних умов, які б забезпечили успішну реалізацію окресленої мети.

Вивчення науково-педагогічної літератури засвідчує, що феномен «імідж» певною мірою висвітлено в працях Е.Б.Перелигіної, Е.А.Петрової, А.Ю.Панасюка, Г.Г.Почепцова, В.М.Шепеля, Ф.А.Кузіна та ін.; особливості іміджу фахівця загалом досліджено В.Г.Горчаковою, Е.А. Петровою, В.М.Шепелем та ін.; проблема формування іміджу фахівців сфери соціально-культурних та освітніх послуг вивчалася В.В. Ісаченко, Л.Г.Поповою; різноманітні аспекти підготовки майбутніх перекладачів дослідили Б.В. Беляєв, І.О. Зимня, В.І. Карабан, І.В. Корунець, Г.М. Мірам, І.І. Халєєва, R.W. Brislin, E.A. Glitt, M.D. Gutner та ін.); деякі питання про зміст і особливості формування професійного іміджу у майбутніх перекладачів вивчалися Ю.І.Матюшиною.

Натомість у сучасній психолого-педагогічній теорії ще й досі не існує однозначної думки щодо розуміння сутності змістовного аспекту професійного іміджу перекладача, що істотно ускладнює вирішення завдань, пов'язаних із визначенням педагогічних умов його формування під час навчання у вищому навчальному закладі. Залишаються нерозкритими педагогічні аспекти змісту та форм відповідної навчальної діяльності, які істотно впливають на ефективність виконання майбутнім перекладачем різноманітних функцій його професійної діяльності. Тому особливої актуальності набуває проблема визначення педагогічних умов формування професійного іміджу майбутнього перекладача, що передбачає науково обґрунтований аналіз сутності та структури означеного феномена, а також вияв адекватних форм і методів теоретичної та практичної підготовки тих, хто навчається за спеціальністю "Переклад", у процесі якої відбувається становлення їхньої особистості як перекладачів-професіоналів.

Метою пропонованої статті є обґрунтування комплексу організаційно-педагогічних умов, необхідних і достатніх для забезпечення успішної іміджологічної підготовки перекладачів.

Для успішної реалізації окресленої мети ми, насамперед, повинні були визначитися щодо розуміння понять «умова» й «організаційно-педагогічні умови». Встановлено, що під педагогічними умовами науковці здебільшого розуміють сукупність об'єктивних можливостей, обставин і заходів, які супроводжують освітній процес, певним чином структуровані, спрямовані на досягнення мети; середовище, у якій педагогічні умови виникають, існують і розвиваються; результат цілеспрямованого відбору, конструювання й застосування елементів змісту, методів, прийомів, а також організаційних форм навчання для досягнення педагогічних цілей; сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів і матеріально-просторового середовища, спрямованих на рішення поставлених у педагогіці завдань (1). Ми вважаємо, що педагогічні умови не можна зводити тільки до зовнішніх обставин, до обстановки, до сукупності об'єктів, що впливають на процес, бо освіта особистості представляє єдність суб'єктивного й об'єктивного, внутрішнього й зовнішнього, сутності і явища. Під організаційно-педагогічними умовами професійної підготовки конкурентоспроможних перекладачів ми розуміємо сукупність взаємозалежних і взаємозумовлених обставин освітнього середовища, котрі є результатом цілеспрямованого відбору, конструювання й застосування елементів змісту, методів або прийомів, а також організаційних форм навчання і професійного виховання для досягнення поставленої мети. На нашу думку, до організаційно-педагогічних умов можна віднести ті, які свідомо створюються в освітньому процесі й повинні забезпечувати його найбільш ефективну організацію. Це сукупність зовнішніх обставин освітнього процесу та внутрішніх особливостей особистості майбутнього перекладача, від яких залежить становлення його позитивного професійного іміджу як мобільного й конкурентоспроможного фахівця сфери інтелектуальних послуг.

Для виявлення комплексу організаційно-педагогічних умов, котрі сприяють підготовці саме конкурентоспроможних перекладачів, нами були намічені такі шляхи, як фіксація соціального замовлення суспільства до вищої професійної школи за рівнем підготовки майбутніх фахівців; виявлення специфіки учбово-виховного процесу вищої професійної школи за фахом «Переклад»; виявлення сутності й структури професійного іміджу майбутніх перекладачів. Під ефективністю іміджологічної підготовки майбутніх перекладачів розуміємо таку характеристику, яка відображає відношення між досягнутою й можливою продуктивністю функціонування даного процесу. При цьому ми передбачали, що динаміка досягнення поставленої мети в рамках поданої моделі іміджологічної підготовки майбутніх перекладачів визначається реалізацією пов'язаного з нею комплексу організаційно-педагогічних умов.

Оскільки організаційно-педагогічні умови іміджологічної підготовки майбутніх перекладачів ми розуміємо як необхідну й достатню сукупність засобів та заходів навчально-виховного процесу, дотримання котрих забезпечує досягнення ними більш високого рівня сформованості професійного іміджу як інтегральної характеристики, то при обґрунтуванні комплексу умов виходимо з того, що:

- комплекс – це якісне сполучення окремих компонентів або процесів у єдине ціле, відмінне від простої суми своїх частин;

- взаємодія й взаємозв'язок компонентів набувають характеру неієрархічного взаємсприяння, спрямованого на одержання означеного результату;

- виключення будь-якого елемента з комплексу не приводить до розпаду об'єкта, а дозволяє елементам, що залишилися, функціонувати, але з набагато меншою ефективністю.

Комплекс організаційно-педагогічних умов, які забезпечують ефективність іміджологічної підготовки перекладачів, становить забезпечення продуктивного характеру організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх перекладачів при вивченні іноземної мови й дисциплін спеціалізації; посилення професійної спрямованості викладання гуманітарних і соціально-економічних дисциплін з урахуванням кон'юнктури ринку перекладацьких послуг; оптимізація виховного потенціалу освітнього середовища на основі

організації соціального партнерства кафедр, що забезпечують спеціальність «Переклад», із зовнішнім оточенням і роботодавцями сфери перекладацьких послуг. Механізм виявлення комплексу організаційно-педагогічних умов включав урахування сутності й структури позитивного професійного іміджу майбутніх перекладачів, специфічних особливостей його становлення й формування.

Так, при обґрунтуванні першої умови – забезпечення продуктивного характеру організації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх перекладачів при вивченні іноземної мови й дисциплін спеціалізації – ми виходили з наступних міркувань і аргументів. В умовах кризи розвитку європейського й національного ринків інтелектуальних послуг учені виділяють як найбільш актуальну проблему підвищення якості підготовки майбутніх фахівців, що насамперед пов'язується зі здобуттям ними по закінченні ВНЗ особливої професійної характеристики особистості – мобільності й конкурентоспроможності. У зв'язку із цим в останні роки значно активізувалися дослідження про пошук необхідних, достатніх і більш ефективних педагогічних умов, які забезпечують успішну реалізацію даної мети. Ми звернулися до більш глибокого вивчення концептуальних ідей тих авторів, які розробляють проблему формування конкурентоспроможності кадрів різної спеціалізації, а також рекомендацій дидактиків, що забезпечують підвищення результативності навчання студентів спеціальності «Переклад».

Було встановлено, що в сучасних умовах розвитку суспільства головним в освітньому процесі кожного ВНЗ стає не стільки одержання майбутніми фахівцями нової навчальної інформації, скільки розуміння ними принципів, понять, законів і закономірностей підготовки до професійної діяльності у ринкових відносинах. Підготовка майбутніх перекладачів у цей час стає не тільки усе більш орієнтованою на навчання іноземної мови як нового коду, нового способу вираження думки, джерела відомостей про національну культуру народу-носія досліджуваної мови. Вона спрямована на формування в них професійної готовності до активної й творчої діяльності в умовах зростаючої конкуренції на ринку перекладацьких послуг. При цьому відзначається, що професійна готовність до перекладацької діяльності, будучи прикінцевим результатом цілеспрямованої підготовки майбутніх перекладачів у ВНЗ, здобувається ними в процесі досить інтенсивно насиченого навчального пізнання і вимагає високого рівня інтелектуальної активності, а також використання стратегій самостійного пошуку. А це можливо лише в умовах організації навчально-пізнавального процесу продуктивного характеру, що передбачає, на думку науковців (В.Андрєєва, О.Анісімова, Н.Кічук, В.Ляудис):

- зіткнення й подолання протиріч; аналіз подібності й відмінності, порівняння й зіставлення; порівняння ймовірне й неімовірне, припустиме й неприпустиме, реальне й нереальне;

- визначення причинно-наслідкових зв'язків на репродуктивному та продуктивному рівнях;

- вибір рішення завдання, оцінка реальності й ефективності обраного варіанта рішення.

Відповідно до принципів організації спільної продуктивної діяльності в ході професійної підготовки майбутніх перекладачів, виправдують себе наступні види робіт, що передбачають: введення продуктивних творчих завдань уже на початковому етапі навчання іноземній мові і їхнє спільне рішення; розвиток форм співробітництва між викладачами та студентами відповідно до рівнів оволодіння іншомовною культурою й способами рішення продуктивних завдань; поетапний рух студентів до саморегульованої діяльності в процесі постановки й рішення продуктивних професійно значущих завдань. Зокрема, використовуючи чотирьохфазну модель перекладу, запропоновану Л.Латишевим (2), ми розглядали її як міжмовну, міжкультурну й міжособистісну продуктивну діяльність. Правомірність такої позиції обґрунтовуємо тим, що основним продуктом діяльності перекладача є текст, породжуючи який, він завжди ставить перед собою певну мету, виходячи з комунікативних настанов учасників міжкультурної комунікації. Нею може бути: повідомлення одержувачеві яких-небудь фактів; прагнення спонукати до здійснення дій або переконати у вірогідності повідомлюваного; виразити ставлення відправника до

повідомлюваного або його бажання перевірити дієвість контакту з одержувачем. Відтак у процесі міжкультурної комунікації перекладач завжди вирішує певні комунікативні завдання творчого характеру, оскільки в роботі над текстом для досягнення відповідності потрібні різноманітні перекладацькі перетворення.

Аналіз теоретико-експериментальних досліджень (Я.В.Гольдштейн, Л.А. Карпенко, І.Е. Нелісова, Т.К. Цветкова й ін.), присвячених рішенню комунікативних завдань у процесі вивчення іноземної мови, свідчить про ефективність спільної діяльності учасників навчального процесу в порівнянні з індивідуальною. Так, необхідність уведення продуктивних творчих завдань уже на початковому етапі професійної підготовки майбутнього перекладача зумовлена тим, що в основі його професійної перекладацької діяльності лежить інтерпретація іншомовної інформації, яка не є простим лінійним процесом вибору готової відповіді з ряду запропонованих, це діяльність особливого роду – евристичного, пошуково-творчого, потребуючого бачення, розуміння й вироблення способу самостійного рішення проблеми. Тому й навчання діяльності щодо інтерпретації іншомовної інформації повинне здійснюватися шляхом рішення саме проблемних завдань, сформульованих у вигляді: соціокультурних пошуково-пізнавальних проєктів; комунікативно-пізнавальних і комунікативних завдань; міждисциплінарних, комунікативно-орієнтованих ігор.

Продуктивність іншомовних проблемних завдань обумовлена низкою обставин, а саме:

- по-перше, включення різноманітних тем про життя й культуру народу країни досліджуваної мови, значущих для людини й співвіднесених з її внутрішнім світом, породжує особистісне ставлення до них, а їхнє обговорення актуалізує всю систему взаємин учасника обговорення, забезпечуючи природну вмотивованість комунікації;

- по-друге, рішення проблеми в процесі спільної діяльності постійно вдосконалює роботу психофізіологічних механізмів мовлення, розвиває фонетичні, аудитивні, граматичні й лексичні навички;

- по-третє, обсяг знань і досвід міжкультурної комунікації, що здобуваються й актуалізуються в ході розв'язання проблем, розвивають і виховують тих, кого навчають.

Вирішення пошуково-творчих завдань вимагає реалізації певних методів навчання, через застосування яких студенти як майбутні перекладачі могли б виявити свою самостійність і активність, розвинути свій творчий потенціал. Найбільш ефективними, на думку В.Шапошникова, є метод проєктів, методи рольової та ділової гри.

Під рольовою грою в педагогічних дослідженнях розуміють метод, при якому людина повинна вільно імпровізувати в рамках заданої ситуації, виступаючи в ролі одного з її учасників. Використання ролі передбачає дотримання певних норм і правил, тому в процесі рольової гри відбувається їхнє усвідомлення, підвищується рівень загальної культури поведінки, студенти опановують діловий етикет. Конкретна роль допускає різноманіття способів її використання, це дає можливість студентам виявити свою індивідуальність і творчі здібності. Організація співробітництва учасників освітнього процесу на базі інтенсивної самостійної пізнавальної діяльності майбутніх перекладачів сприяє вдосконалюванню їх теоретичної та практичної підготовки, створюючи необхідну можливість для формування якостей конкурентоспроможної особистості. Припускаємо, що забезпечення в процесі навчання іноземним мовам і викладання спеціальних дисциплін пріоритету продуктивної спільної навчально-пізнавальної діяльності майбутніх перекладачів є першою умовою їхньої підготовки як конкурентоспроможних фахівців.

Загальновідомо: діяльність перекладача вимагає від нього високої ерудиції, широти інтересів, а також уміння постійно збагачувати свої знання, відшукувати й сприймати нову інформацію, продуктивно використовувати різні джерела відомостей. Тому одним із головних інструментів, які оновлюють інтелектуальний потенціал майбутнього перекладача, особливо в галузі міжкультурної й професійно орієнтованої комунікації, є його освіта й самоосвіта за допомогою засвоєння знань, концептуального апарата й специфічної термінології гуманітарних і соціально-економічних дисциплін. У зв'язку з цим посилення професійної спрямованості викладання гуманітарних і соціально-економічних дисциплін у

контексті врахування кон'юнктури ринку перекладацьких послуг вважаємо другою педагогічною умовою, що зумовлює ефективність професійної підготовки майбутніх перекладачів як конкурентоспроможних фахівців. Цьому багато в чому сприяють засоби контекстного підходу до організації викладання навчальних дисциплін, особливо ділові ігри та проекти.

Так, комплексний розвиток загальнопрофесійної компетентності й мобільності майбутнього перекладача, який забезпечує успішне здійснення ним функцій міжмовної, міжкультурної й ділової комунікації, найбільш ефективно відбувається в ділових іграх, котрі дозволяють, згідно з твердженням А.Вербицького, «відтворити професійну реальність у максимально можливій повноті» (3, 76). Навчальна ділова гра представляє практичне заняття, де змодельовано різні аспекти професійної діяльності майбутніх фахівців-перекладачів і забезпечене комплексне використання знань, умінь, навичок, особистісних якостей, що становлять їх перекладацьку й лінгвокомунікативну компетентність, а також необхідні ключові компетентності – персональну, соціальну, інструментальну й ін. Оскільки в основі навчальної ділової гри лежать загальноігрові елементи: наявність ролей; ситуацій, у яких відбувається реалізація ролей; різні ігрові предмети, то використання на початковому етапі навчання майбутніх перекладачів сюжетно-рольових та імітаційних ігор готує їх до участі в діловій грі. Використання таких ігор сприяє формуванню професійно важливих якостей майбутнього перекладача, забезпечуючи умови прояву його професійної мотивації та мобільності, самостійності й гнучкості, креативності.

Метод проектів – це сукупність навчально-пізнавальних прийомів, які дозволяють вирішувати те або інше питання у процесі самостійних дій студентів з обов'язковою презентацією результатів. Метод проектів передбачає рішення певної проблеми, що передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь із різних галузей науки, технології, творчих галузей. Результати проектів повинні бути «відчутними», тобто якщо це теоретична проблема, то слід запропонувати конкретне її рішення, якщо практична – конкретний результат, готовий до «впровадження» (3, 56). У процесі формування професійних й предметних компетентностей майбутніх перекладачів рекомендується використовувати різні типи проектів (інформаційні, практико-орієнтовані, дослідницькі, ігрові, творчі).

Третьою необхідною педагогічною умовою, котра забезпечує більш продуктивну іміджелогічну підготовку майбутніх перекладачів, є оптимізація виховного потенціалу освітнього середовища за допомогою організації соціального партнерства кафедр, що забезпечують спеціальність «Переклад», із зовнішнім оточенням, зокрема, роботодавцями сфери перекладацьких послуг. У цьому зв'язку вкажемо, що в наш час питання соціального партнерства привертають все більшу увагу як дослідників, котрі вивчають резерви підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців у нових – ринкових соціально-економічних і соціокультурних умовах розвитку суспільства, так і державних діячів. У міжнародних документах, державних актах і нормативних інструкціях Міністерств освіти різних країн усе частіше підтверджується актуальність і подається аргументоване обґрунтування необхідності розвитку соціального партнерства у сфері освітніх послуг вищої професійної школи.

Суттєво й те, що у світовій практиці соціальне партнерство в галузі вищої освіти – явище не нове, воно має певну історію становлення й розвитку. Його виникнення точно ілюструється цитатою К. де Моура Кастро про вирішальне значення тісної взаємодії між навчальними закладами й соціальними партнерами, зокрема, роботодавцями. Так, із зарубіжного досвіду особливий інтерес представляє приклад організації соціального партнерства в Німеччині. У цій країні відповідальність за якість професійної підготовки кадрів несуть соціальні партнери в особі держави й промисловості, що взяли на себе рішення різних завдань у напрямку досягнення повноцінної професійної освіти молоді, котра навчається, що задовольняє запити ринку праці. Існування двох основних партнерів, які здійснюють професійну підготовку майбутніх фахівців у Німеччині, визначило становлення й розвиток національної системи освіти, відомої в усьому світі як дуальної системи.

На відміну від зарубіжних країн в умовах розвитку українського суспільства й національної системи вищої освіти соціальне партнерство є новим явищем, оцінка якого не однозначна. Разом з тим його об'єктивність і доцільність у нашій країні підтверджені на державному рівні, оскільки воно введено в новий Трудовий кодекс України. У документі соціальне партнерство тлумачиться як система взаємин між працівниками, роботодавцями, органами державної влади й місцевого самоврядування, спрямоване на забезпечення узгодження інтересів працівників і роботодавців з питань регулювання трудових відносин. Крім того, про залучення роботодавців і інших фахівців до соціального партнерства й організації професійної освіти з метою задоволення потреб сучасного ринку праці також говориться в переліку основних завдань держави в сфері освіти. У документах Міністерства освіти й науки, молоді та спорту України із цього приводу відзначається, що в сучасних умовах надто важливо соціальне партнерство, котре розглядається як механізм організації соціального діалогу між вищими професійними освітніми установами, роботодавцями, профспілками й службами зайнятості для системи освіти. Для більш ефективного забезпечення функціонування національної сфери освітніх послуг рекомендовано організувати постійну взаємодію вищих навчальних закладів 1-4 рівнів акредитації із соціальними партнерами.

Не випадково вченими (Є. Бутко й ін.) також виділяється відновлення й зміцнення зв'язку професійної освіти із практикою, тобто із соціальними партнерами, і насамперед з роботодавцями. Розвиток інституту соціального партнерства може вплинути на формування нової організаційно-педагогічної системи в професійній установі. Зумовлено це тим, що в ході соціального діалогу між суб'єктами формується особливе мотиваційне середовище, де учасники педагогічного процесу орієнтуються на підготовку справжніх професіоналів і повну реалізацію своїх фізичних, творчих, інтелектуальних сил і здібностей у професійній діяльності. Істотно й те, що зарубіжні та вітчизняні вчені, класифікуючи системи професійного навчання, розрізняють серед них три основні типи – власне шкільну, суто професійну та змішану, при якій навчальний заклад і підприємство спільно дають кваліфікацію майбутньому фахівцеві. Ефективність форми навчання, як правило, визначається за наступними критеріями: ступінь орієнтації молодого покоління на перспективні професії й вимоги економіки; ступінь розвитку вміння кожного переборювати труднощі і готовності вчитися все життя; формування основ для безперешкодного переходу до інших завдань і сфери діяльності в трудовому житті; рівень доступності професійної освіти. Виробниче навчання виконує інтеграційну функцію в усій системі навчання, виховання та розвитку студентів. Останньою охоплюється як перевірка міцності знань студентів з усіх предметів, умінь переносити ці знання на виробничу діяльність, формування й закріплення соціально необхідних і професійно-значущих якостей особистості майбутнього фахівця, так і опанування основ професійної майстерності.

У нашому дослідженні соціальне партнерство розуміється як взаємовигідне співробітництво між ВНЗ в особі завідувача кафедри теорії й методики перекладу й роботодавцями – очільниками перекладацьких агенцій, фірм, бюро або інших установ і підприємств, зацікавлених у підготовці висококваліфікованих фахівців-перекладачів. У ролі соціальних партнерів були обрані: міська служба зайнятості населення, перекладацькі агенції, організації й установи, охоплені підготовкою до європейського чемпіонату з футболу у рамках державного проекту ЄВРО-2012.

При організації процесу підготовки конкурентоспроможних перекладачів, ми звертаємо увагу на взаємозв'язок між якістю їхньої освіти й освітньою діяльністю вищого навчального закладу, вихідним пунктом якої є цілі навчання, спрямовані на передачу молодому поколінню накопиченого соціального досвіду для подальшого відтворення й розвитку суспільства або тієї частини цього досвіду, що, опираючись на вже засвоєне, особливо важливо в цей момент для розвитку особистості. Мета освітньої системи виражена у формі якостей, котрі студенти повинні набути в міру засвоєння змісту освіти, причому умови позначення якостей указують тільки орієнтири й напрямки навчання. Якщо якість освіти є основою освітньої діяльності у ВНЗ, а показником якості – високий рівень сформованості

професійного іміджу майбутнього перекладача, то набуття ним ознак конкурентоспроможності може й повинне бути покладене в основу його професійної підготовки в умовах євроінтеграції.

Феноменологія професійного іміджу майбутнього перекладача та його іміджологічної підготовки тільки починає системно вивчатися на рівні теорії педагогіки вищої школи, але потреби нашого часу змушують усе активніше звертатися до дослідження їх сутності й обґрунтування значення. У нових ринкових умовах господарювання перед фахівцем-перекладачем виникає багато проблем, які він повинен конструктивно вирішувати сам, з урахуванням свого індивідуально-професійного потенціалу. Тому вищим навчальним закладам, котрі здійснюють професійну підготовку перекладачів, необхідно дати відповідь на питання про те, яка реальна їхня готовність до самостійного вступу на ринок інтелектуальної праці і чи відповідає їх імідж успішності професійної самореалізації?

В основу дослідження покладене припущення про те, що іміджологічна підготовка майбутніх перекладачів буде здійснюватися успішно, якщо вдасться реалізувати комплекс організаційно-педагогічних умов, спрямованих на забезпечення пріоритету продуктивної навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні іноземної мови й спеціальних дисциплін; посилення професійної спрямованості викладання гуманітарних і соціально-економічних дисциплін у контексті кон'юнктури ринку перекладацьких послуг; оптимізацію виховного потенціалу освітнього середовища на основі організації соціального партнерства.

Новизна виділених організаційно-педагогічних умов полягає в наступному: вони не використовувалися раніше як предмет педагогічного дослідження; не розглядалися в запропонованому комплексі для модернізації професійної підготовки майбутніх перекладачів; особливості кожної умови представлені в теоретичному обґрунтуванні їхньої конкретної характеристики. Визначені організаційно-педагогічні умови забезпечують ефективний імідж майбутніх перекладачів по закінченню професійної підготовки у ВНЗ, є необхідними й достатніми. Виділений комплекс цих умов проходив досить тривалу експериментальну апробацію й завдяки використанню засобів математичної статистики (зокрема критерію хи-квадрату) підтвердив свою ефективність.

Перспективу подальших досліджень слід вбачати в розробці інноваційних технологій навчання і професійного виховання майбутніх перекладачів.

1. Латышев Л. К., Провоторов В.И. Структура и содержание подготовки переводчиков в языковом вузе. – М., 2001.
2. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. – М., 1991.
3. Педагогика: учебн. пособие для студ. пед. учебн. заведений / В.А. Сластёнин и др. – 3-е изд. – М., 2000.